

Barokk érzéki

2004. március-április
III. évf. 3. szám

figyelo

Tartalomjegyzék

<i>Fanfár.....</i>	<i>1.</i>
<i>Arcképtár.....</i>	<i>2.</i>
<i>Kristálygömb.....</i>	<i>4.</i>
<i>Meseország vándorai.....</i>	<i>7.</i>
<i>Rügyfakadás Tündérkertben....</i>	<i>10.</i>
<i>Terülj, terülj, asztalkám!.....</i>	<i>12.</i>
<i>Kalendárium.....</i>	<i>18.</i>
<i>Soroló.....</i>	<i>20.</i>
<i>Szezám, tárulj!.....</i>	<i>24.</i>
<i>Varázsceruza.....</i>	<i>28.</i>
<i>Játszóházi lámpás.....</i>	<i>30.</i>
<i>Hetednapi játékok.....</i>	<i>32.</i>

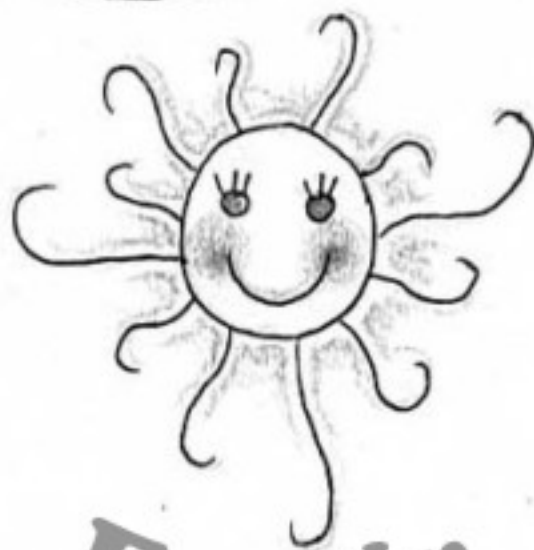
Aranymadár

Eredetileg az aranymadár a Nap, illetve a Napisten jelképe volt. Jelentheti továbbá a „lelkiismeret szavát”, ami oktat és az igaz útra vezérel. Ha követjük az énekét, boldogok leszünk. Szavára megfiatalodhatunk, lelkileg megszépülhetünk.

Több magyar népmesében, olvashattok róla:

Magyar Adorján: Az Aranymadár, Benedek Elek: A csúnya királyfi és a szép királykisasszony, Az aranytollú madár, Az aranymadár.

Az aranymadárról szóló mesék változata például a Benedek Elek által gyűjtött *A pelikánmadár és A zsoltáréneklőmadár.*

Fanfár

Radnóti Miklós: Április

Ragyogó rügyre ült le most a nap
s nevetve számárfület mutogat.
Madárfi erre eltátja csőrét,
hunyorog feléje a nevető rét
s a bárány is csodálkozik. Csoda,
hogy nem billen ki száján fogsora.

Ragyogó rügyön álldogál a nap,
indulni kész, arany fején kalap.
Fiatal felhő bontja fönt övét
s langyos kis esőt csorgat szerteszét,
a rügy kibomlik tőle és a nap
pörögve hull le és továbbshalad.

*Hozzon nektek a Nap
jó illatú tavaszt,
bolondozós áprilisi
és madárcsicsergéses
víg májusi napokat!*

Asbóth Anikó

ARC képtár

A Báboház képtárában egy meleg, barnás-rőtes-sárgás színekkel megfestett női arckép elé érkeztünk. A látogatók jó része a felismerés örömeivel pillant majd erre az arcra, de minden bizonnyal szívesen nézegetik a háttérben kavargó színeket is, melyek a figyelő szem előtt harmonikus formákká állnak össze.

Láposi Terka

A bábszínház fogadóterében áll mosolygósan, karcsún, narancsszínű „játzóruhában”. Várja a gyerekeket, akik kézműves vagy dramatikus játszóházi foglalkozásra jönnek. Amikor a gyerekek megérkeztek, segít nekik levetkőzni, beszélget velük, majd magával viszi őket oda, ahol együtt játszhatnak. Semmi különösét nem csinál, csupán azt, amit gyerekkorától fogva állandóan tesz.

Gyulától 13 kilométerre van az az Elek nevű kis falu, amelynek főutcáján egy kertes ház állt egy hatalmas telken. Ennek a háznak a kertje maga volt az Édenkert Terka és unokatestvérei (rengeteg gyerek, hisz szinte az egész falu rokon volt) számára. Itt építettek bogáncsból kunyhót, itt csináltak csutkababát, és itt játszottak bábszínházat a szülőkkel közösen fabrikált bábukkal, babákkal. Terka édesanyja, később Terka körül gyűltek össze a gyerekek, mindketten ösztönösen tudtak velük „lenni”, játszani, mesélni. Édesanyja, nagynénje, a család nőtagjai természetes módon adták tovább Terkának mindazt, amit egy nőnek tudnia kell: szabást, varrást, kézimunkázást, főzést, a család összetartását, az ünnepek szívbéli

megélésének módját. Szeretettelben a gyerekek istenadta képességei is hamar kinyílnak: Terkában is korán kibontakozott a rajzoláshoz, az alkotáshoz való tehetség. A gyulai gimnáziumban Székelyhidi Attila festő – grafikus tanítványa lett, aki gyakran elvitte rajzszakköröseit a Szanazugba, a Körösök partjára. Soha nem a valós táj lefestését kérte a gyerekektől, hanem a természet rezdülései, változásai által bennük születő hangulatokat, benyomásokat. Ez meghatározó élmény volt egy később más művészi ágakkal is foglalkozó ember számára.

A gimnázium elvégzése után Terka a debreceni Tanítóképző Főiskolára jelentkezett: ekkor már tudta, hogy az önkifejezés formája számára elsősorban az emberekkel való foglalkozás. Itt találkozott Makoldi Sándorral, aki példaképe és mestere lett. Rajzszakosként az első évben Arany Erzsébet bábos táborába sodorta az élet, akinek bábszakkörében később nemcsak bábozást, hanem életszemléletet, ön- és emberismeretet is tanultak a fiatal felnőttek. A főiskola elvégzése után Terka nyomban tanítani kezdett a Kölcsey Gyakorló Általános Iskolában (pedig nemigen akart Debrecenben maradni), aztán a bábszakkör vezetője, majd a Pedagógiai Bábműhely tagja

lett. A Bábudhelyben ismerte meg Bocsi Hunort, a Ténszínház vezetőjét, aki szintén meghatározó személyiségű mester Terka életében, hasonlóképpen, mint Pap Gábor művészettörténész. Terkának ezek a tanítók, mesterek (Makoldi Sándortól Pap Gáborig) azt tanították meg, amit valójában gyerekkorától kezdve sejtett: hogy a természetben minden mindennel összefügg, a Föld élőlényei és a végtelen világegyetem csillagai kölcsönösen hatnak egymásra. A világrendhez igazodik az emberi élet is: a természet körforgásához kapcsolódnak szokásaink, ünnepeink, hagyományaink. A gyerekek még érzik, élük ezeket a dolgokat, a szánukra a mese, a játék, a bábszínház ezen dolgok természetes megjelenési formája. Pap Gábor a fenti gondolatok szellemében 1986-ban bábszínházra állította a „Szépenzongoró pelikánmadár” című magyar népmesét a Vojtina Bábszínházban. Terka (aki látta ezt az előadást) és a vójtinások ekkor már ismerték egymást, gondolkodásmódban egy úton jártak akkoriban, de közelebbi kapcsolatba

csak 1992-ben kerültek egymással. A „Meseráros” című előadás volt az első közös munkájuk, majd Terkát kérték fel a vójtinások a „Lódas Matyi” megtervezésére. Pap Gábor rendező mellé. Ettől kezdve Terka szinte állandó tervezője lett a bábszínháznak, majd 1996-ban Asbóth Anikóval elindították az évköri alapuló dramatikus és kézműves játszóházi foglalkozásokat. 1998-ban Terka bábszínházi és játszóházi munkatársként a Vojtina Bábszínházba szegődött. Perze manapság már nem csupán ezekkel foglalkozik: az ő képzeletét dicsérik új bábszínházunk színei, formái, a kiállítások, a szóróanyagok, sőt, még a „Bábszínházi Figyelő” arculata és jónéhány rovata is. Játszóházvezetőként Terka mostanra kialakította a játszóház vele együtt 4 fős csapatát, és a közösen kitalált foglalkozások mellett „A Csodakard” című mesét egyedül meséli – bábozza el a gyerekeknek.

Sok minden van Láposi Terka mögött, tanulásban és tapasztalatban egyaránt. Ő azt mondja, hogy a legcsodálatosabb dolog Hunor fia létezésén keresztül megtapasztalni, ki is ő valójában. Önmagát gyermeklétkutatónak tartja. Szereti és tiszteli a gyerekeket, és szeretné megtanítani a felnőtteknek, hogyan beszéljenek, meséljenek, játszanak a gyerekeknek. Mert nagyon nagy a felnőttek felelőssége a gyerekekkel szemben. A felnőttek kezében varázspálca van, és vigyáznia kell, mit is varázsol vele az ember.

A varázspálca csodálatos dolgokra képes. És Terka hisz a csodában. A csoda megtalálja az embert, ha az ember megérett rá.

P.M.

Kristálygömb

A télapó ajándéka

avagy

„A három kismalac és a farkas” Napkeleten

Ki gondolta volna, hogy a 2003-as évben a Vojtina Bábszínház malackáit Mexikótól Ausztrián és Oroszországon keresztül egészen Japánig, a Felkelő Nap országáig kergeti a gonosz farkas? Spanyolul, németül, oroszul kiabáltak segítségért tavaly a kismalacok, sőt, decemberben már japánul is meg tudták beszélni, hová bújjanak a farkas elől.

December 3-án hajnalban kissé álmosan, de tele várakozással (és tele bőröndökkel) érkeztünk a Vojtina Bábszínház elé. Nagy meglepetésünkre most nem Szabó Tibor volt itt először, nem is Pinczés István rendező vagy Turi Gábor alpolgármester úr (ők szintén velünk tartottak a hosszú úton). A bejáratnál már ott várt bennünket nyolc csokimikulás, kis táblával a hátuk mögött: „Éljen Japán! Mi is megyünk!” Hát persze, a Mikulás előreküldte a követeit, hogy ha Toyamában nem találkozánk vele, akkor se maradjunk ajándék nélkül! Így aztán az apró télapófigurák is repülőgépre szálltak velünk együtt Budapesten, és Frankfurton meg

Japán kisfiú magyar bábbal

Tokión keresztül majdnem egy teljes napi utazás után szerencsésen le is szálltak Toyamában. Bár december eleje volt, Japánban ragyogó napsütés és 12 fokos enyhe hőmérséklet fogadott bennünket. No és Koizumi Hiroshi úr, akinek a meghívást köszönhattük. Koizumi úr rengeteg alkalommal járt már Magyarországon, az ő és Pinczés István színházi munkakapcsolatából nőtt ki Debrecen és Toyama több mint húsz éve tartó testvérvárosi kapcsolata. Toyamát, ezt a Közép-Japánban fekvő várost magas hegyek és kanyargós folyók veszik körül, és ha a városlakóknak úgy tartja kedve, kimehetnek a Japán-tenger partjára is. A tenger és a folyók

Az óriás Buddha temploma előtt Narában

adománya az a számtalan fajta hal, rák, kagyló és egyéb különlegesség, amit a japánok szívesen fogyasztanak. Már az első ott töltött esténken megkóstolhattuk mi is ezeket a finomságokat, sőt, mi magunk sütöttük meg őket a vendéglői asztal közepére helyezett grillsütőn. (Nem fogjátok elhinni: még polipot is ettünk!) A következő tíz napban a nyers haltól (szusi a japán neve) kezdve a kagylólevesen át a bambuszrügyig minden jellegzetes japán ételt megkóstolhattunk. Természetesen pálcikával ettünk mi is: az első napok ügyetlenkedései után egész szépen belejöttünk!

Megérkezésünk másnapján játszottunk először egy testi és szellemi fogyatékkal élő gyerekek számára alapított iskolában, majd még két alkalommal. Nagyon izgultunk, ezt azért elárulhatom. Megpróbáltatásaink

ugyanis már itthon elkezdődtek, amikor japánul tanultuk a szöveget. (Tudjátok-e, hogy a japánok nem latin betűkkel írnak, mint mi, hanem a kínaiból átvett írásjegyekkel, és a könyveket pl. a hátuljuknál kezdve jobbról balra és függőlegesen lefelé kell olvasni?) Semmilyen általunk ismert idegen nyelvhez nem hasonlított a japán, de azért csak megbirkóztunk vele!

A három kismalac és a farkas történetét a japán gyerekek is ismerték, és kíváncsian várták a magyar bábosokat. (Hála az égnek, azt is értették, amit mondtunk.) A legjobb hangulatú előadást egy magánóvodában játszottuk, ahol a mosolygós aprónép ugyanúgy izgult, kiabált, tapsolt, mint Ti itthon. A toyamai gyermekfesztiválon éneklő, táncoló, hangszeren játszó gyerekek

Kristálygömb

mellett díszvendégként mi voltunk az egyetlen felnőtt társulat, aki fellépett.

Az utolsó előadásunk után elhagytuk Toyamát, és buszra szálltunk, hogy meglátogassuk Kyotot és Narát. Az első városban egy csodaszép templomot láttunk, amelyben több mint száz, fából készült, aranyozott Buddha-szobor állott. Narában egy olyan parkban sétáltunk, ahol rengeteg törpeszarvas járt-kelt szabadon a templomok és házak között. Az utcai árusoknál mi is vettünk rizskekszet, hogy megetessük őket. Megnéztük a császári Arany Pagodát, és itt láttuk Japán legnagyobb Buddha-szobrát is. (Buddha az egyik legelterjedtebb keleti vallás központi alakja, alapítója.) Oszakában is eltöltöttünk egy napot, ahol egy igazi sógunvárban is jártunk (a „sógun” az egykori japán császárság fő katonai parancsnoka volt) Jólesett kicsit belekukkantani a múltba a mai nagyváros nyüzsgése, szín-, kép- és hangáradata mellett. Tokióba, a fővárosba is eljutottunk, méghozzá a világ egyik leggyorsabb vonatán, a Shinkanzenen, amely kb. 240 km/óra sebességgel száguldott. Vendéglátóink azzal tették emlékezetessé az utolsó Japánban töltött napunkat, hogy elvittek bennünket a Disney Sea-be. Ez voltaképpen egy hihetetlenül nagy vidámpark: kisvonatok, régi autók és vízijárművek segítségével juthatunk el egyik helyszínről a másikra.

(Azért gyalogosan is érdemes körülnézni!) Szindbád kalandjait élethű mozgású bábok mutatták be egy barlangban, ahol a látogatók csónakkal siklottak végig a kalandok helyszíne mellett. Indiana Jones kastélyában hullámvasúton ülve szo-

Tóth Kriszta egy japán kolléganővel

rongtunk a ránk leselkedő veszélyek miatt, a bátrabbak pedig (szintén hullámvasúton) utazást tettek a Föld középpontja felé.

December 12-én ismét a levegőbe emelkedtünk, de immár hazafelé repült a gépmadár. A hosszú úton próbáltuk felidézni, mi minden történt velünk ez alatt a 10 nap alatt. Az első néhány álmatlan éjszakán, amit már itthon töltöttünk (a nyolc órás időeltolódás miatt volt mindez, hiszen este tízkor Japánban már másnap reggel van), gyakran elővettük a fotókat, amik Japánban készültek. És természetesen a csokimikulások is előkerültek, akik épsztaniolpapírral úszták meg a külföldi utazást. Tulajdonképpen a csokoládé mellett ez az út volt számunkra a Mikulás igazi ajándéka.

Papp Melinda

Meseország vándorai

Azt hiszem, mindannyian nagyon várjuk már a kikeletet. Süssön ki végre a nap, olvadjon a hó, fújdogáljanak langyos, mosolyfakasztó szellők! S mire a hóvirág előbújik, Meseország két újabb vándora érkezik Debrecenbe: Kiss Rita és Csörsz Rumen István. Addig is, míg ideérnek, elolvashatjátok bemutatkozó levélkéjüket, melyeket postagalambbal küldtek el nekünk.

Manókirálynő - Kiss Rita

Milyen felnőtt lesz abból a gyerekből, aki a csörgő-börgő Mátra alján, falu szélén; a Cserhát lankás lábánál egy Palotás nevű varázshelyen kezd el ismerkedni a világgal? Kinek a nagypapáját Huszár Kiss Jancsinak, a szomszédját Rondamarinéninek, a kedvenc ételét herókének hívták, s ő magát Szélhajtyi-kórénak szólította a nagyanja?

Aki olyan kicsi volt, oly apró, hogy tegező viszonyban állt minden fűszállal, katicabogárral, pillangószárnyal, virágszirommal?!

Kiss Rita lett abból, manóvilágban manókirálynőként élő Kisrita, a bábos. Nem lehetett ő más, erre született, neki ez rendeltetett, pedig istenuccse bohóc kívánt lenni. Bizonyíthatja ezt mindenki Palotáson! Tudta az egész falu, hogy a foggal világra jött, tejfölszőke leány gyanús! Sokat mórlikálja magát a tükör előtt, piros orrot ragasztva, állandóan a mesekönyveket bújja, rajzol, fest, vár

helyett figurákat épít homokból! Rondamarinéni sopánkodott is eleget Kisrita édesanyjának: „Jaj, Klárikám! Nem lesz ennek jó vége, ez nem fáintos!”

Palotásról, ahova az angyalok is Pásztórol jöttek, nyílegyenes út vezetett a manók világába, ahol azonnal királynővé választották. Egyhangúlag, ellenszavazat nélkül! Azóta Kisrita manókirálynő uralkodik manói teljes meglegedésére, sírás-nevetés és csengőszó kísérettel.

Uralkodása csupa szivárványos játék:

Titkos kertjébe, ahol bálna lakik a medencében, s két repülő elefánt játssza el a Jancsi és Juliskát, gombra nyíló kapu vezet. Egyszerű a bejutás: fogsz egy kabát-, mellény-, inggombot, behajítod a kertbe, s máris kitárul a kapu, mely mögött felsejlik a csoda. („Gombra nyíló kapu” – Kecskemét, Ciróka Bábszínház). Néha feje tetejére állítja a manók világát, hogy az alulra kerülő fönt és a felülreforduló lent furcsaságával nevetést

Meseország vándorai

fakasszon, tótágassal, kacsingatva, nyelvet öltve. Lehet, hogy Kisrita manókirálynő kicsit szemtelen is? („Tótágas” – Pécs, Bóbita Bábszínház).

Hol meg egy kissé túlságos varróleány, Málíka életét „bolondítja” meg cernáiba, orsóiba, csipkéibe, tűibe manósodva, kettészakadt égboltot összeöltögetve. („Cernácska Szabócska” – Győr, Vaskakas Bábszínház).

Királynői lakosztályában égő pirosak a falak, s az asztal bőrönd, rengeteg titkot rejtő! Gyertyák pislákolnak-lobognak, s vetik árnymanóikat a tűzliliom falra. Semmi nem unalmasan valós, minden álomszerűen mesés.

Álommanói beköltöznek a szempillák mögé, és szerelemhajón röpítnek Diótörő vitézzel s kedvesével. („Diótörő” – Pécs, Bóbita Bábszínház).

Kiss Ritát, Kisritát mindenki felismeri ha még soha nem találkozott vele, aki már egyszer életében látott manót lezárt szemhéja mögött! Sapkái, cifra harisnyái, gyöngyös-pántlikás manóruhái, aprócska gyerekkeze, fitos manóorra azonnal elárulja, ő az aki megálmodja, megszínezi, megfaragja, megrendezi, s el is játssza Manóország meséit.

Azt is szeretem, ahogy kopogtat az ajtón. Van, ki dörömböl, s akad, aki ujjá hegyével körmeinek lágy ritmusát kaparássza a deszkába.

Ő aprócska manóujjacskaival „meglehel” az ajtót. Mindig tudom, hogy őt rejtí a halk kopogás, hogy ő jön. S jön vele sok-sok finomság, melegség, játék és tréfa.

Én mindig szívrepesve nyitom ki az ajtómat neki.

Kocsis Rozi

Csörsz Rumen István

Nevem Csörsz Rumen István. Budapesten születtem 1974. május 19-én. Zenei általános iskolába jártam, mellette először csellózni tanultam, majd az Óbudai Népzenei Iskolában elvégeztem a duda és a koboz tanszakot, Lányi György és Kobzos Kiss Tamás növendékeként. A Radnóti Gimnáziumban érettségiztem 1992-ben, innen az ELTE magyar szakára kerültem, ahol 1997-ben diplomáztam, majd a

doktori képzésre jártam. Lányom, Anna Réka születése (2000.) idején egy évig furulyatanár voltam, 2001 óta pedig az MTA Irodalomtudományi Intézetében dolgozom, a XVIII. Századi Osztályon. Kutatási területem a XVIII–XIX. századi közköltészet, kéziratok énekeskönyvek, ponyvák, kalendáriumok világa; több cikkem és kötetem megjelent e témákról.

Szerencsére tehát független időbeosztással rendelkezem, melyben a kutatás mellett bőven maradt hely a muzsikálásnak is. Leggyakrabban lanton, kobzon, középkori pengetős hangszereken, furulyákon, dudán, görbekürtökön, tekerőlanton és fidulán játszom. 1988 óta vezetem a *Musica Historica Együttest*.

Kitűzött célunk, a régi muzsika természetes, „lakható” megőrzése és továbbadása. Tavaly ősszel megkaptam a régi magyar énekköltészet népszerűsítéséért járó *Tinódi-lantot*, a Magyar Régizenei Társaság éves díját. Mindez leginkább arra biztat, hogy bátran

kísérletezzek és kutassak tovább, s ebben zenész és irodalmár barátaim egyaránt sokat segítenek.

Rumi Lászlót, a *Bonifác, a figurász* rendezőjét kb. ezer éve ismerem, először gólyalábról (pl. az egri *Végvári Vigasságok* hosszú meneteiből vagy Nyírbátorból), aztán a bábszínházi világból is.

2001 őszén a kecskeméti Ciróka Bábszínház mutatta be *Hófehérke* története című rendezését, melyhez én írtam középkori dallamokból szőtt muzsikát. A most kibontakozó darab legalább ekkora kihívás. Az angol reneszánsz világának udvari és utcai hangzásképét, egymással néha szoros rokonságban álló dallamcsírait szeretnénk bemutatni élő és felvételtől megszólaló hangzással; ez utóbbiban a *Musica Historica* működik majd közre.

Meggyőződésem, hogy egy jó arányban megszólaló színpadi zene nemhogy „ránehezedne” az előadásra (bár sajnos olyat is láttam már), épp ellenkezőleg, titkos ösvényeivel átszövi, átjárhatóvá teszi a képi eszközökkel nem mindig megjeleníthető világot. A felelősség tehát nagy, de ígérem: igyekszem méltó társa lenni a muzsikusok, színészek és a rendező alkotói közösségének.

Csörsz Rumen István

Rügyfakadás

Bonifác,

Tündéerkertünkben áll egy fiatal, életerős fácska: Rumi László mesefája. Ő ültette ezt a kis fát hét évvel ezelőtt, és ő öntözte varázsvízzel, hogy nagyra nőjön. Onnan lehet tudni, hogy Rumi László Debrecenben jár, hogy a fácska - legyen bár ködös, esős idő, netán hóvihar - azon nyomban kiszökdül. Most épp a "Bonifác, a figurász" című mese rügyei pattantak ki rajta, és 2004. április 18-án a debreceni gyermekek és felnőttek is megpillanthatják színre lobbant virágait.

- *Ki ez a titokzatos Bonifác?*

- Bonifác, a figurász vándor-mutatványos, aki jókedvű, ám kissé szedett-vedett társulatával a városba

érkezik, hogy a nagyérdemű közönséget szórakoztassa, egyben a napi betevőre valót megkeresse - árulja el Rumi László.

A koldusból lett királyfi történetét mutatják be ezúttal a nézők okulására.

- *Aképpen, mint ahogyan a Mark Twain nevű író tette a „Koldus és királyfi” című regényében?*

- Úgy ám: a történet szerint a 16. században Londonban egy véletlen találkozás folyamánként Edward walesi herceg és Tom, a koldusfiú gúnyát és életet cserélt egy időre. A királyfi a koldusok közé került, a kis csavargó meg a palotába. Amikor megpróbálták „visszacserélni” magukat, lett is nagy felfordulás: a koldusok kinevették és megalázták Edwardot, a palotában meg azt hitték, megbolondult az úrfi, hogy Tom Cantynek hiszi magát. Végül egy Miles Hendon nevű lovag segítségével

tündéerkertben

a figurász

kiderül az igazság, de addig sok mindent megtudunk szegénységről és gazdagságról, s arról, mennyire meg tudják téveszteni az embert a külsőségek. (Itt akár Mátyás király álruhás történetei is eszünkbe juthatnak!) A mi mesénkben vándormutatványosok és változatos technikájú bábok által kelnek életre a szereplők, a korabeli hangulatot középkori zeneszerszámokkal, dalmokkal, valamint a színpadként szolgáló mutatványos kocsival varázsoljuk elő.

- *Kik lesznek a vándormutatványosként fellépő vojtinás bábosok segítői?*

- Kaszás Villó írja számukra a szöveget, Fekete Dóra felöltözteti őket, Csörsz Rumen István (a *Musica Historica Együttes* vezetője) pedig muzsikát szerez nekik. Bábokat is kapnak, amelyek között néhány másik előadásban látott alak is felbukkan majd.

Amikor két ember ruhát cserél, látszólag önmagát is „elcseréli” a másikra. De mi történik akkor, ha két bábu cserél ruhát, szerepet? Kinél van akkor a bábu lelke?

Gyertek el, nézzétek meg Bonifác mester és társai előadását, és keressük meg együtt a titok nyitját!

Papp Melinda

Március

Terüldj,
terüldj,
alsztaalkám!

2. kedd

10 óra

Paprikajancsi szerenádja

Feketerigó
Babszemjankó
Manócska
Kukac Matyi

14 óra

Paprikajancsi szerenádja

Mátyás király

3. szerda

10 óra

Paprikajancsi szerenádja

Csodamalom
Füles
Hamupipőke

14 óra

Paprikajancsi szerenádja

Béka király B3
Szivárvány
Csodaszarvas B1+B2
Hüvelyk Matyi

4. csütörtök **10 óra**

Paprikajancsi szerenádja

Varázsceruza
Árvalányhaj

14 óra

Paprikajancsi szerenádja

Béka király C1
Kék liliom
Erős János C1+C2

5. péntek 10 óra

Paprikajancsi szerenádja

Kökörcsin
Napraforgó D

14 óra

Paprikajancsi szerenádja

Többsincs királyfi
Erős János D1

7. vasárnap 10 óra

Paprikajancsi szerenádja

9. kedd 10 óra

Paprikajancsi szerenádja

Lurkók
Égig érő fa

14 óra

Paprikajancsi szerenádja

Erős János A1+A2+A3
Prücsök A

10. szerda 10 óra

Paprikajancsi szerenádja

Mókus
Ludas Matyi

14 óra

Paprikajancsi szerenádja

Erős János B1+B2
+B3+B4+B5+B6

11. csütörtök 10 óra

Paprikajancsi szerenádja

Vitéz szabócska C
Mosó Masa
Paprikajancsi

14 óra

Paprikajancsi szerenádja

Fülemüle C1+C2+C3
Micimackó C1+C2

12. péntek 10 óra

Paprikajancsi szerenádja

14 óra

Paprikajancsi szerenádja

Pelikán D1+D2

Kis habléány

D1+D2+D3+D4

14. vasárnap 10 óra

Paprikajancsi szerenádja

16. kedd 10 óra

Paprikajancsi szerenádja

Micimackó A1+A2+A3

Prücsök D

14 óra

Paprikajancsi szerenádja

Pelikán B1+B2

Pöttöm Palkó

17. szerda 10 óra

Paprikajancsi szerenádja

Róbert Gida

Álomlátó fiú

Furulyás Palkó

Vitéz szabócska B

Prücsök B1+B2

14 óra

Paprikajancsi szerenádja

Napraforgó B

János vitéz B

Csaba királyfi B1

18. csütörtök 10 óra

Paprikajancsi szerenádja

14 óra

Paprikajancsi szerenádja

19. péntek 10 óra

Paprikajancsi szerenádja

14 óra

Paprikajancsi szerenádja

21. vasárnap 10 óra

Paprikajancsi szerenádja

28. vasárnap 10 óra

Vásárforgó

Pályi János vendégjátéka

Április

4. vasárnap 10 óra

Paprikajancsi szerenádja

18. vasárnap 10 óra

Bonifác, a figurász BEMUTATÓ

20. kedd 10 óra

Bonifác, a figurász

Aranyhal
Tappancs
Ezüst ló A
Feketerigó
Babszemjankó
Lurkók

14 óra

Bonifác, a figurász

Andersen
Csodaszarvas A1+A2+A3
Prücsök A

21. szerda 10 óra

Bonifác, a figurász

Bolond Istók
Csipkerózsika
Mókus

14 óra

Bonifác, a figurász

Csaba királyfi B1
Béka király B1+B2+B3
Gézengúzok
Szivárvány
Napraforgó B

22. csütörtök 10 óra

Bonifác, a figurász

Rózsahegy
Gőgös Gúnár

14 óra

Bonifác, a figurász

Csaba királyfi C1
Békakirály C1
Kék liliom
Erős János C1+C2
János vitéz C

23. péntek 10 óra

Bonifác, a figurász

Ezüst ló D
Margaréta
Bóbita
Katica
Kökörcsin

14 óra

Bonifác, a figurász

Csaba királyfi
D1+D2+D3+D4
Réka királyné
Erős János D1

25. vasárnap 10 óra

Bonifác, a figurász

27. kedd 10 óra

Bonifác, a figurász

Manócska
Fehérlófia
Kukac Matyi

14 óra

Bonifác, a figurász

Hófehérke
Pöttöm Palkó

28. szerda 10 óra

Bonifác, a figurász

Csodamalom
Füles
Hamupipőke
Róbert Gida

14 óra

Bonifác, a figurász

Erős János
B1+B2+B3+B4+B5+B6
Kis hableány B1+B2

29. csütörtök 10 óra

Bonifác, a figurász

Varázsceruza
Vitéz szabócska C

14 óra

Bonifác, a figurász

Prücsök C1+C2
Fülemüle C1+C2+C3
Micimackó C1+C2

30. péntek 10 óra

Bonifác, a figurász

Kockásfülű nyúl
Toldi Miklós
Napraforgó D

14 óra

Bonifác, a figurász

Többsincs királyfi
Pelikán D1+D2

A bérletes előadásokra korlátozott számban jegyek válthatók a bábszínház jegypénztárában!

Kalendárium

MÁRCIUS

Böjtmás hava

*„Bújj, bújj, zöldág,
zöld levelecske,
nyitva van az aranykapu,
csak bújjatok rajta!”*

Ugye Ti is tudjátok, hogy ez az aranykapu minek a kapuja? Hát persze, a Napé! A tavaszi, kelesztő Nap nyitja meg ilyenkor égi kapuját, hogy erejével mindent felébresszen.

A március elnevezés a latin *Martius* hónapnévből ered, annyit tesz: Mars hava. Régi magyar neve, a Böjtmás, arra utal, hogy a böjt második hónapja. Nevezik Kos havának is, a március 21-ével kezdődő új csillagászati év első hónapjáról. Talán kezdjük e hónap vizsgálatát ennek a csillagászati jelenségnek a megfogalmazásával. A nappalok és éjszakák a Föld minden pontján csak a napéjegyenlőségek idején egyenlő hosszúak, azaz minden év március 20-án, illetve 21-én, és szeptember 22-én, illetve 23-án. Csak ezen a két napon egyenlő hosszú a nappalok és éjszakák óráinak száma. Március 20-21-e tehát a tavaszi napéjegyenlőség napja. A magyar nyelv ezt csodálatos egyszerűséggel fogalmazza: itt a KIKELET. Kikelet?

Kikeletkor kikel a földből a növény, ez a sajátos életminőség. De a Nap is Keleten kel.

A tavaszponttal, a melegbe forduló böjti szelekkel kapcsolatos a jól ismert mondás: *„Sándor, József, Benedek, zsákban hozzák a meleget”*. Igen, március 21-vel visszafordíthatatlanul itt a tavasz. A húsvétot megelőző böjtös időszakban második, de az évszakok változásában a tavasz első hónapja ez.

ÁPRILIS

Szent György hava

*„Szent György napján, kihajtáskor
Minden ember lehet pásztor.*

Szent Mihálykor, behajtáskor

Csak az pásztor, ki elszámol” - mondja egy népi bölcs gondolat. Már ez is sokat sejtet e hónap tartalmáról, illetve a névadó szentről.

György - Georgius, a geos, azaz 'föld', és az orge, azaz 'művelni' szavakból származik: olyasvalaki, aki a földet, azaz saját testét műveli.

Ki volt Szent György? György ókeresztény vértanú volt, alakját, hitelességét a legújabb kutatások nem

Szent György alakja a Szent Koronán

igazolták, az egyház ünnepét meghagyva törölte a szentek sorából.

Az Érdy-kódex őrizte legendája szerint apja Kappadókia vitéz fejedelme volt, halála után vitézsége Györgyre szállott. György lóháton Líbia tartományába ment, ahol Sylena pogány város mellett legyőzte a pusztító sárkányt, a poshadt tó urát, megmentve a pusztulástól a várost s a pogány király lányának életét. Legendájának számos népi változata él hazánkban, ide sorolhatjuk a királylányt szabadító napvitézeinkről szóló meséinket is.

Közbenjárása a hozzá fordulót megvédi a „mennyütéstől”, s ha hadban jár, megszabadul a veszedelemtől. A középkorban ő a lovagok védőszentje, később a lovaskatonáké, cserkészeké. Anglia védőszentje, a lovak őrzője.

A krónikák szerint Szent István Szent

György zászlaja alatt verte le Koppányt. György jelvénye a fehér vagy ezüst mezőben vörös kereszt.

Szent György zománc képe ékesíti a magyar Szent Koronát. Az abroncszon foglal helyet, Szent Kozma és Szent Mihály arkangyal között, Szent Demeterrel szemben.

György a gonoszt elűző táltos. Ő szabadítja ki végérvényesen a földeket a tél rabságából. A kikelet ünnepe, a jószág mezőre való kihajtásának napja. Azt mondják a régiek, hogy *a Szent György napi eső aranyat ér*. E nap előtt, ha megszólal a béka, hosszú tavasz lesz.

Láposi Terka

Szent György és a sárkány

Március - Böjtmás hava

17. szerda

10 és 14 óra

KÉZMŰVES

bábkészítés

Az öreg halász és a nagyvágyó felesége című magyar népmese arany halacszájának elkészítése**18. csütörtök**

10 és 14 óra

DRAMATIKUS
JÁTÉK**A Csudakard története**Csodálatos álmot láttam az éjjelel
- apró játék aprócska bábokkal**19. péntek**

10 és 14 óra

TÁNCCHÁZ
gyermek-
játékok**„Behozzuk a zöldágot, kivisz-
szük a kisévicét...”** Kiszehajtás,
zöldág-járis, Húsvéti előkészületek**21. vasárnap**

10 óra

CSALÁDI
HÉTVÉGE
dramatikus játék**A Csudakard története**Csodálatos álmot láttam az éjjelel
- apró játék aprócska bábokkal**22. hétfő**

10 és 14 óra

DRAMATIKUS
JÁTÉK**A Csudakard története**Csodálatos álmot láttam az éjjelel
- apró játék aprócska bábokkal**29. hétfő**

10 és 14 óra

DRAMATIKUS
JÁTÉK**A Csudakard története**Csodálatos álmot láttam az éjjelel
- apró játék aprócska bábokkal**30. kedd**

10 és 14 óra

KÉZMŰVES
bábkészítés**Az öreg halász és a nagyvágyó felesége** című magyar népmese arany halacszájának elkészítése**31. szerda**

10 és 14 óra

KÉZMŰVES
bábkészítés**Az öreg halász és a nagyvágyó felesége** című magyar népmese arany halacszájának elkészítése

Soroló

Március - Böjtmás hava

1. hétfő

10 és 14 óra

VENDÉG
MŰVÉSZEK
JÁTÉKA

Ihók és Mihók

a Titiri Bábszínház (Pécs) előadása

**Az öreg halász és a nagyra-
vágyó felesége** című magyar népmese
arany halacskájának elkészítése

2. kedd

10 és 14 óra

KÉZMŰVES
bábkészítés

**Az öreg halász és a nagyra-
vágyó felesége** című magyar népmese
arany halacskájának elkészítése

3. szerda

10 és 14 óra

KÉZMŰVES
bábkészítés

A Csudakard története

"Csodálatos álmot láttam az éjjel!"
- apró játék aprócska bábokkal

4. csütörtök

10 és 14 óra

DRAMATIKUS
JÁTÉK

**„Behozzuk a zöldágot, kivisz-
szük a kiszevicét...”** Kiszehajtás,
zöldág-járás, Húsvéti előkészületek

5. péntek

10 és 14 óra

TÁNCHÁZ
gyermek-
játékok

**Az öreg halász és a nagyra-
vágyó felesége** című magyar népmese
arany halacskájának elkészítése

7. vasárnap

10 óra

CSALÁDI
HÉTVÉGE
bábkészítés

**„Behozzuk a zöldágot, kivisz-
szük a kiszevicét...”** Kiszehajtás,
zöldág-járás, Húsvéti előkészületek

8. hétfő

10 és 14 óra

TÁNCHÁZ
gyermek-
játékok

**Az öreg halász és a nagyra-
vágyó felesége** című magyar népmese
arany halacskájának elkészítése

9. kedd

10 és 14 óra

KÉZMŰVES
bábkészítés

**Az öreg halász és a nagyra-
vágyó felesége** című magyar népmese
arany halacskájának elkészítése

10. szerda

10 és 14 óra

KÉZMŰVES
bábkészítés

A Csudakard története

"Csodálatos álmot láttam az éjjel!"
- apró játék aprócska bábokkal

11. csütörtök

10 és 14 óra

DRAMATIKUS
JÁTÉK

**Az öreg halász és a nagyra-
vágyó felesége** című magyar népmese
arany halacskájának elkészítése

14. vasárnap

10 óra

CSALÁDI
HÉTVÉGE
bábkészítés

16. kedd

10 és 14 óra

KÉZMŰVES
bábkészítés

**Az öreg halász és a nagyra-
vágyó felesége** című magyar népmese
arany halacskájának elkészítése

Április - Szent György hava

1. csütörtök

10 és 14 óra

DRAMATIKUS
JÁTÉK

A Hegedűs Ember története

Volt egyszer egy ország: a Vidámság Földje..”

2. péntek

10 és 14 óra

TÁNCHÁZ
gyermek-
játékok

**„Behozzuk a zöldágot, kivisz-
szuk a kiszevicét...”** Kiszehajtás,
zöldág-járás, Húsvéti előkészületek

4. vasárnap

10 óra

CSALÁDI
HÉTVÉGE
dramatikus játék

A Hegedűs Ember története

Volt egyszer egy ország: a Vidámság Földje..”

5. hétfő

10 és 14 óra

TÁNCHÁZ
gyermek-
játékok

**„Behozzuk a zöldágot, kivisz-
szuk a kiszevicét...”** Kiszehajtás,
zöldág-járás, Húsvéti előkészületek

6. kedd

10 és 14 óra

KÉZMŰVES
bábkészítés

A vén kutya című magyar népmese
fűszereplőinek bábos megjelenítése,
elkészítése

7. szerda

10 és 14 óra

KÉZMŰVES
bábkészítés

A vén kutya című magyar népmese
fűszereplőinek bábos megjelenítése,
elkészítése

14. szerda

10 és 14 óra

KÉZMŰVES
bábkészítés

A vén kutya című magyar népmese
fűszereplőinek bábos megjelenítése,
elkészítése

15. csütörtök

10 és 14 óra

DRAMATIKUS
JÁTÉK

A Hegedűs Ember története

Volt egyszer egy ország: a Vidámság Földje..”

18. vasárnap

10 óra

CSALÁDI
HÉTVÉGE
bábkészítés

A vén kutya című magyar népmese
fűszereplőinek bábos megjelenítése,
elkészítése

19. hétfő

10 és 14 óra

VENDÉG
MŰVÉSZEK
JÁTÉKA

Törpetoronny
a Levendula Színház (Cserkút)
vendégjátéka

20. kedd

10 és 14 óra

KÉZMŰVES
bábkészítés

A vén kutya című magyar népmese
fűszereplőinek bábos megjelenítése,
elkészítése

21. szerda

10 és 14 óra

KÉZMŰVES
bábkészítés

A vén kutya című magyar népmese
fűszereplőinek bábos megjelenítése,
elkészítése

Április - Szent György hava

23. péntek

10 és 14 óra

TÁNCHÁZ

gyermek-
játékok

**„Behozzuk a zöldágot, kivisz-
szük a kiszevicét...”** Kiszehajtás,
zöldág-járás, Húsvéti előkészületek

25. vasárnap

10 óra

CSALÁDI

HÉTVEGE

bábkészítés

A vén kutya című magyar népmese
fűszereplőinek bábos megjelenítése,
elkészítése

26. hétfő

10 és 14 óra

TÁNCHÁZ

gyermek-
játékok

**„Behozzuk a zöldágot, kivisz-
szük a kiszevicét...”** Kiszehajtás,
zöldág-járás, Húsvéti előkészületek

27. kedd

10 és 14 óra

KÉZMŰVES

bábkészítés

A vén kutya című magyar népmese
fűszereplőinek bábos megjelenítése,
elkészítése

28. szerda

10 és 14 óra

KÉZMŰVES

bábkészítés

A vén kutya című magyar népmese
fűszereplőinek bábos megjelenítése,
elkészítése

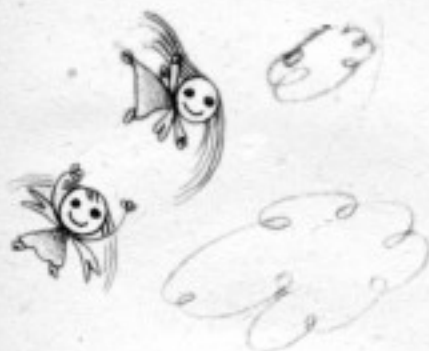
29. csütörtök

10 és 14 óra

DRAMATIKUS

JÁTÉK

A Hegedűs Ember története
Volt egyszer egy ország: a Vidámság
Földje..”

SZEZÁM, TÁRÓLD!

Bábosházunkban két nagy sikerű kiállítással kezdődött a 2004-es év. Fekete Dóra öltözettervező januári kiállításán nemcsak „öltözetekben”, hanem csodaszép bábokban és gyermekjátékokban is gyönyörködhettek a látogatók. A győri Vaskakas Bábszínház pedig februárban ide, Debrecenbe varázsolta egy szeletet városukból, színházukból játékelményeikből. Köszönjük kiállítóinknak, hogy őrzői lehettünk „kincseiknek”! Nektek, látogatóknak pedig azt köszönjük, hogy ezeket a tárgyakat, a rajtuk keresztül átszűrődő élettiszteletet, játékkismeretet megszerettétek.

Úgy gondoljuk, hogy a tavaszkezdő hónapok is hasonló gazdagságot, élményt fognak nyújtani mindenkinek aki betér a kiállítóterünkbe.

Márciusban szintén egy kecskeméti alkotóval ismerkedhettek meg:

PÓCS JUDITTAL.

Judit a **NEMEZLOVAS** címet adta kiállításának. Álomszép bábokat, játékokat, kalapokat, ruhadarabokat, tárgyakat készít nemezsből. Igen, olyan gyönyörűeket, hogy illik rájuk az álomszép kifejezés. Sőt, az is, hogy varázslatosak!

Judit gondolatait is meg szeretnénk veletek ismertetni, hiszen egy nagyon érzékeny, finom lelkületű művésznő képe bontakozik ki szavai hallatán:

„A nemezeeléssel 11 éve ismerkedtem meg, és 8 éve aktívan foglalkozom e művészeti ággal.

A nyers gyapjút hazai és külföldi (svájci,

finn, német, dán) kártolóktól veszem, majd magam színezem többnyire szintetikus anilinfestékekkel.

Kezdetben használati tárgyakat tarsolyokat, táskákat, szőnyegeteket készítettem. Egy idő után ennél többre vágytam, és

SZEZÁM, TAROLAJ

Ebbe a számomra izgalmas irányba szeretném továbbvinni munkáimat.

Mi a nemez?

Judit hosszasan és érdekesen fejt ki egyik írásában a már általa felkutatott válaszokat: „Nemez szavunk jelentése: nemes, Istentől való anyag. A nemez a melegség, az élet szimbóluma.

Az anyag létrejöttét egy keresztény legenda szerint Salamonnak köszönhetjük, akinek a lábát egy alkalommal feltörte a saruja. A sebre gyapjútincset tett, mely az izzadságtól és a dörzsöléstől nemezzé állt össze.

Egy másik legenda szerint Noé bárkájában esett meg a csoda. Az állatok elbulláltak szőrüket a hosszas út során, s mivel össze voltak zárva, így saját szőrükön tapostak és haltak, s így valóságos nemeztakaró alakult ki a bárka fenekén.

Törökországban a nép hite szerint minden mesterségnek volt egy tanítója, aki vagy a próféták közül került ki, vagy valamelyik vallási vezető volt. Balikesirben és környékén Junusz Pejgambert tisztelik, mint a nemezelés meghonosítóját. A legenda szerint Junusz a hosszú vándorlásban megfáradván keült egy gyapjucsomóra

kísérletelésbe kezdtem a nemez térbeli kibontására. Így jutottam el a szoborjellegű nemezplasztikáig. Ezeknek a plasztikáknak érdekessége az, hogy egy darabból gyúrom össze őket, varrva nincsenek, esetleg helyenként, de csak díszítő jelleggel. A nemezelésnek nincs különösebb eszközigénye, de teljes embert, türelmet és kitartást igényel.

A nemezelésnek nincsenek korlátai, lehetőséget nyújt a síkbeli képzalkotáson át a szobrok megalkotására is.

Szeretem a nemez szabálytalanságát és szabadságát mind a formákban és a színekben.

Mostanában a nemeznek különféle textúrákkal való egyesítése foglalkoztat, pontosabban az, hogy két különböző textúrájú anyagot hogyan lehet szerves egészzé „gyúrní”.

SZEZÁM, TÁRULJI

*megpihenni. A verejtékétől összetapadt
alatta a gyapjú, nemez született. ...*

*A kártolt gyapjú nedvesség, meleg és gyúrás
hatására összenemezlődik, semmiféle
kötőanyagot, ragasztót nem igényel. Az
elemi szalak víz és meleg hatására
tobozszerűen, pikkelyesen szétnyílnak, és
egymásba gabalyodnak. A nemez
tulajdonképpen összegubancolódott állati
szőrzet.*

*A nemezelés az egyik legőbbi technikája a
textiltársításnak. A legértékesebb kora
történelmi nemezleletet Krisztus előtt 600 és
200 közötti időszakra datálják, ez az ún.
pazyryki lelet, amit egy Pazyrykben feltárt
szkíta fejedelmi sírban, az Altaj hegységben
fedeztek fel. Ezek a nemezok szinte tökéletes
formában maradtak fent, mivel az 1600 m-
es mélységben állandóan lágyos talaj
konzerválta őket."*

Hosszan lehetne még az idézetet folytatni,
de úgy vélem, hogy inkább gyertek el, és
nézzétek meg a NEMEZLOVAS-t.

A kiállítás címe:

Nemezlovas

A kiállítást megnyitja:

Rumi László

A megnyitó időpontja:

2004. március 5., 13.30 óra

A kiállítás látogatható:

2004. március 5-től,

április 6-ig,

hétköznap 9-18 óráig,

szombaton és vasárnap

9-13 óráig.

Áprilisi kiállításunk egy igazi élő legendának tiszteleg:
KEMÉNY HENRIK bábművészek.

Heni bácsi minden évben január 29-én ünnepli születésnapját. Jövőre, 2005-ben nyolcvanadjárja ünnepel. Igen, 80 éves lesz a „népi bábjáték utolsó mohikánja”! (Moldován Domokos nevezte így) Évről évre több gyerek és felnőtt ismerkedik meg a vásári bábhöz, Vitéz László figurájával idehaza és külföldön egyaránt. Kemény Henrik saját bevallása szerint egész Európában az egyik utolsó, a hagyományokat folytató képviselője a vásári bábjátékszásnak.

Egy egész bábos dinasztiát képvisel a Kemény család. A Korngut – Kemény család működését bizonyító legrégebbi irat az a „Belügyminisztérium által kiadott működési engedély, amely Korngut Salamon (Heni bácsi nagypapája) várpalotai lakosnak 1897. január 26-tól november 31-ig engedélyezte, hogy Budápest fő-és szék város kivételével a fenti idő alatt dal- és testgyakorlatokat rendezhessen Magyarországon. Az 1910-es évektől már egyértelműen bizonyítható, hogy Korngut Salamon és kisebbik fia, Kemény Henrik (Heni bácsi édesapja) a bábjáték szerelmesei lettek. 1952 után egészen a 90-es évek elejéig a vásári-mutatványos bábjátékszás kizárólagos képviselője Heni bácsi maradt. Áprilisi kiállításunkkal neki szeretnénk tisztelegni. Sok-sok mindent köszönhet neki a mai bábművészet, a bábos szakma.

A kiállítás anyagának összeállításában segítségünkre volt Kemény Heni bácsi, Papp Eszter, az Országos Színház-történeti Múzeum és Intézet bábgyűjteményének gondozója és Magyarai Márta, a Déri Múzeum múzeológusa.

A kiállítás címe:

„Szervusztok Pajtikák!”

**- Kemény Henrik,
a Vitéz László atyja -**

A kiállítást megnyitja:

**Urbán Gyula
bábrendező**

A megnyitó időpontja:

**2004. április 16.
13.30 óra**

A kiállítás látogatható:

**2004. április 16-tól,
május 9-ig.**

Láposi Terka

VARÁZSCERUZA

Izeg-mozog, ficánkol örömeiben a Varázsceruza, hiszen hamarosan itt a tavasz! A tél havas fehérsége, a napsütés nélküli idők szürkésége után végre újra színek töltik meg a világot!

A tavasz érkezését sok helyen a világon már évezredekkel ezelőtt is azzal ünnepelték az emberek, hogy tojást festettek és ajándékoztak

egymásnak. Azt gondolták, valaha a világ egy tojásból keletkezett. Az ősi tavaszünnep tojása a keresztény vallás húsvéti ünnepén bukkan fel újra Jézus feltámadásának, az újjászületésnek a jelképeként. Húsvétkor a lányok tojást festenek, vagy ahogy a régiiek mondják, tojást írnak, és az őket meglocsoló legényeknek adják a hímes tojásokat.

Közületek is biztosan többen segédkeztek már édesanyának vagy nagymamának a húsvéti tojások megírásánál. **Most arra kérünk Benneteket, hogy készítsetek nekünk is írott tojásokat! Rajzoljatok és színezzetek, ha úgy tartja kedvetek, ez alkalommal is olyan eszközzel, amivel csak szeretnétek:** filctollal, festékkel, vagy akár zsírkréttával! Ám ha gondoljátok, valódi tojást is írhattok! Ebben az esetben a főtt tojást, a „kukót”, azaz a két végén kifűrt, fehérjétől és sárgájától megfosztott tojáshéjat, illetve a festetlen fatojást ajánljuk Nektek alapként. Az általatok

Hagyományos magyar tojás motívumok

VARÁZSCERUZA

készített hímeseket küldjétek el nekünk **2004. március 28-ig**, címünk továbbra is:

Vojtina Bábszínház, Debrecen 4026, Kálvin tér 13.

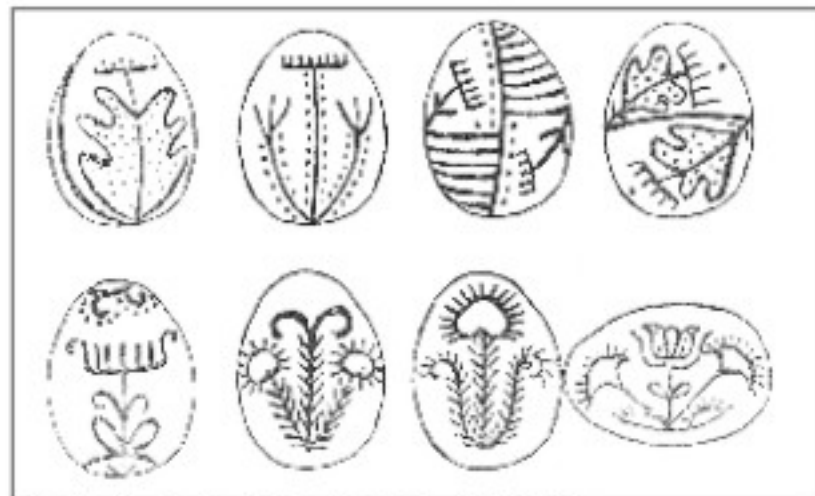
(Ha személyesen hozzátok el műveiteket a bábszínházba, akkor az információs munkatársainknak adhatjátok le azokat.)

Alkotásaitok a „Gyerkőc-folyosó” falait ékesítik majd, ám a három legszebb hímestojás készítőjét szeretnénk külön is megjutalmazni. (Makoldi Sándor néprajzkutatóra, Láposi Terkára, a Vojtina Bábszínház játszóházának vezetőjére és Szabó

Tiborra, a Bábszínház művészeti vezetőjére bízunk a választást.)

A díjazottakat egész családjukkal együtt vendégül látjuk 2004. április 4-én (vasárnap) 10 órától a családi játszóházban.

Kislányok, kislegények, a Varázsceruza már alig várja, hogy húsvéti tojások kerüljenek ki a hegye alól! Fogjátok hát a kezetekbe, és rajzoljatok vele!

Húsvéti tojás minták (M. Pap Gizella: Húsvét és világkép)

Játszóházi lámpás

Gergely - napi (március 12.) hagyományaink is bővelkednek szokáselemekben. Ezek egyikeben a következő szavakkal köszönnek be a gyerekek a házakhoz, miközben acélt és tüzkövet tartanak kezükben: „Acélt hoztam, tüzet ütöttem kegyelmeteknek”. Ezután az acélt úgy dobják a földre, hogy egy darabig forogjon.

„Ez nyilván a tavaszba forduló napot akarja jelképezni...” - állapítja meg Bálint Sándor az „Ünnepi kalendárium” című tanulmányában.

Igen, tavaszba fordul a Nap! Hurra! Szeretem a tavaszi természet zsongását - bongását. Itt bent a Bábusházunkban is ezt az állapotot szeretnénk megidézni a következő hónapok műsortervével! Vágyaink szerint vidám, tavaszt váró, egymásra és a Kikeletre figyelő, varázslatos találkozásokról lesznek ezek.

Kézműves foglalkozásainkon márciusban *Az öreg halász és a nagyraevágó felesége* című magyar népmesét játszunk el, majd elkészítjük az aranyhalacskákat, titkon annak a reményében, hátha teljesíti három kívánságunkat. Áprilisban *A vőkutya* című magyar népmeséből megtudhatjuk,

hogyan kötött barátságot a kutya és a farkas. Természetesen e két négylábút fogjuk bábokkal életre kelteni.

Dramatikus játszóház

Két dramatikus játékot ajánlunk e szép tavaszi időszakban a figyelmetekbe. Az első a már 2002-ben bemutatott *Csodakard* története. A Benedek Elek által gyűjtött mese a kitarásról, az álmok csodálatos erejéről és a hűségről szól. Az előadás létrejöttének érdekessége, hogy egy 5 és fél éves fiúgyermek (Girasek Hunor) annyira megszerette ezt a történetet, hogy lerajzolta. Édesanyja (Láposi Terka) látva a gyermekrajzban mely értelmet nyerő mesei üzenetet, elhatározta, hogy bábéledást készít belőle. Alkotókat keresett és talált. Bodor Judit a sikrajzokból ékszerfinomságú bábokat, díszleteket készített, Szabó Balázs pedig zenét szerkesztett hozzá. Így született meg az apró játék, aprócska bábokkal. A bábokkal Láposi Terka játszik, és Szabó Balázs énekel színelő mellett.

A másik mesénket októbertől kezdve nagy sikerrel és örömmel játszunk. Nem más ez, mint *A Hegedűs Ember története*. „Volt egyszer egy ország: Vidámság Földje”, így kezdődik a mese, és jókedvű, táncolni, nevetni szerető ország lakók egész seregének záró táncával ér véget. Gyertek el, „műlássuk együtt az időt”!

Táncházi alkalmakkor „Behozzuk a zöld ágat, kivisszük a kissevicét...” címmel kissehajítás, zöldág-járás, húsvéti előkészületek várnak Benneteket. Énekekkel, táncokkal, esővarázsló mondókákkal idézhetitek meg a tavaszt, csalogathatjátok a napsugarakat, ébreszthetitek fel a földben alvó magocskákat, és hívogathatjátok vissza a madarakat.

Vendégeink mindkét hónapban lesznek, meghozza a Dunántúlról. Márciusban Győrből várjuk a Titiri Bábszínházat, azaz Kiss Ritát és Rab Vikit. Egy fergeteges, nevetgetős történettel érkeznek, melyet kedvesen bájos, gyermeki szépségű bábokkal játszanak el. A címe: *Ilók és Mihók*. Az előadás alkotói, azaz írói, zenészerzői, a bábok elkészítői és játszói: Kiss Rita és Rab Viki. Rita a következőképpen sűrítette össze játékuk tartalmát:

- Hej, Anyókom! Házasodnék!
- Azt kit vennél, Mihókom?
- Hát Ilókat, Anyókom! *

Egy együgyű, bolondos történetből megtudhatjátok, hogy a leánykerés nem is olyan egyszerű dolog.

Áprilisban szintén egy szívünket melegenető, belső látásunkat nyitogató előadásban lesz részünk. Cserkútól, Pécs mellől érkezik a Levendula Színház, szintén két hölgy személyében: ők Szabó Zsuzsa és Szkaliczky Adél. Előadásuk címe: *Törpe-torony*. „Önmagunk vizsgálatára is sarkall ez a történet” mondja Zsuzsa, a mese rendezője és egyik játékosa. „Előadásunk alapja Mészöly Miklós:

A torony című meséje. A történet egy törpe viszonyát taglalja a világhoz és önmagához. Elégedetlen azzal, amit az ő törpe szintjén kap, ez neki kicsi, kevés. Tornyt épít, égis éret. Arra vágyik, hogy olyan legyen, mint egy messzelátó, ablakot nyit tehát a legfelső szinten. Igen ám, de mi fogható fel és be ott, ahol törpényi a világ? Neki is adva volt a világ a maga teljességével, csak a saját színtjén. Ő ezt nem vette észre. És mi? Hosszan fejtegethetnénk még a gondolatokat, de inkább gyertek el, és nézzétek meg velünk a törpét és tornyát! Az előadás írója Mészöly Miklós, rendezője Szabó Zsuzsa, zenei szerkesztője Szkaliczky Adél, játsszák: Zsuzsa és Adél.

Családi hétvégéink ezután kicsit másképp lesznek, mint eddig. Egy hónapban három vasárnapra bővítjük a családi délelőttöket, és mindig csak 10 órától játszunk. A három vasárnapból egy alkalom dramatikus játék, kettő pedig kézműves – bábkészítő jellegű foglalkozás lesz. Tehát bővül a játékok formánk is! Nagyon várunk Benneteket, hogy a különböző játékalakalmak által még jobban megismerkedjünk, és megtanuljunk együtt játszani!

Láposi Terka

HETEDNAPI JÁTÉKOK

MÁRCIUS

7. vasárnap 10 óra

14. vasárnap 10 óra

21. vasárnap 10 óra

28. vasárnap 10 óra

Paprikajancsi szerenádja

Paprikajancsi szerenádja

Paprikajancsi szerenádja

Vásárforgó

Pályi János vendégjátéka

ELŐADÁSOK

ÁPRILIS

4. vasárnap 10 óra

18. vasárnap 10 óra

25. vasárnap 10 óra

Paprikajancsi szerenádja

Bonifác, a figurász BEMUTATÓ

Bonifác, a figurász

MÁRCIUS

7. vasárnap

10 óra

CSALÁDI
HÉTVÉGE
bábkészítés

Az öreg halász és a nagyravágyó felesége című magyar népmese arany halacskaíjának elkészítése

14. vasárnap

10 óra

CSALÁDI
HÉTVÉGE
bábkészítés

Az öreg halász és a nagyravágyó felesége című magyar népmese arany halacskaíjának elkészítése

21. vasárnap

10 óra

CSALÁDI
HÉTVÉGE
dramatikus játék

A Csudakard története
"Csodálatos álmod láttam az éjjel!"
- apró játék aprócska bábokkal

ÁPRILIS

4. vasárnap

10 óra

CSALÁDI
HÉTVÉGE
dramatikus játék

A Hegedűs Ember története
"Volt egyszer egy ország: a Vidámság Földje..."

18. vasárnap

10 óra

CSALÁDI
HÉTVÉGE
bábkészítés

A vén kutya című magyar népmese főszereplőinek bábos megjelenítése, elkészítése

25. vasárnap

10 óra

CSALÁDI
HÉTVÉGE
bábkészítés

A vén kutya című magyar népmese főszereplőinek bábos megjelenítése, elkészítése

CSALÁDI HÉTVÉGE A JÁTSZÓHÁZBAN

Bábos-házi-rend

A Vojtina Bábszínház nyitvatartási rendje:

A pénztár nyitvatartása:

hétfő-péntek: 9-13 óráig és 13.30-18 óráig
szombat-vasárnap: 9-13 óráig

Az információ nyitvatartása:

hétfő-péntek: 8-18 óráig
szombat-vasárnap: 9-13 óráig

A kiállítás megtekinthető:

hétfő-péntek: 9-18 óráig
szombat-vasárnap: 9-13 óráig

**Az előadásokra és
a családi játszóházakra
jegyek válthatók
a színház jegypénztárában
(4026 Debrecen, Kálvin tér 13.),
telefonon elővételben is (418-160).**

Az előre lefoglalt jegyeket szombaton 13 óráig
lehet átvenni a színház jegypénztárában.

Belépődíjak:

Gyermekelődás: 500Ft/éő

Felnőtt és ifjúsági előadás: 700Ft/éő

Családi játszóház: 400Ft/éő

Szervezett játszóházi foglalkozás: 400Ft/éő

A hétköznapi játszóházi foglalkozásokra
szervezett csoportok jelentkezését várjuk.

A hétköznapi színházi előadásokra jegyek
válthatók a színház jegypénztárában.

A színház a műsorváltoztatás jogát fenntartja!

A Vajtina Bábszínház kéthavonta megjelenő kedvcsináló kiadványa
Felelős kiadó: Asbóth Anikó igazgató; Főszerkesztő: Papp Melinda
Tervezés: KÉP^{szék}; Címlap: Kovács Lajos
Nyomda: Onix Nyomda Kft.